

۲۲۸۸ ۵۳۱

مطالعه تطبیقی آموزش و پرورش
(مشارکت اولیا در امور مدرسه در کشورهای مختلف)

www.ketab.ir

جامعه‌شناسان

دانش‌شناسان

سرشناسه: شریفی یزدی، سارا، ۱۳۶۶-
عنوان و نام پدیدآور: مطالعه تطبیقی آموزش و پرورش (مشارکت اولیا در امور مدرسه در کشورهای مختلف)
تألیف: سارا شریفی یزدی

مشخصات نشر: جامعه‌شناسان و روش‌شناسان
مشخصات ظاهری: ۳۴۲ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۳۹-۶۳-۳

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
عنوانی دیگر: مشارکت اولیا در امور مدرسه در کشورهای مختلف
موضوع: آموزش و پرورش -- مطالعات تطبیقی
موضوع: Education -- Comparative studies
موضوع: آموزش و پرورش -- مشارکت والدین
موضوع: Education -- Parent participation

رده‌بندی کنگره: LB۱۷
رده‌بندی دیویی: ۳۷۰/۱
شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۰۷۲۰۳
با همکاری انتشارات جامعه‌شناسان

جامعه‌شناسان

روش‌شناسان

مطالعه تطبیقی آموزش و پرورش (مشارکت اولیا در امور مدرسه در کشورهای مختلف)
سارا شریفی یزدی

چاپ اول: ۱۴۰۱ تهران/تعداد ۲۰۰ نسخه
قیمت: ۱۲۰۰۰۰ تومان/چاپ و صحافی: چاپار
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۳۹-۶۳-۳
همه حقوق چاپ نشر برای ناشر محفوظ است.

حروفچینی، نمونه‌خوانی و صفحه‌آرایی: جامعه‌شناسان و روش‌شناسان
ویراستاری: گروه ویراستاری انتشارات جامعه‌شناسان و روش‌شناسان

فروشگاه و نمایشگاه مرکزی:
تهران، خیابان انقلاب، روبروی درب اصلی
دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، پلاک ۲۲۸
کتاب‌فروشی جامعه‌شناسان
تلفن: ۶۶۰۰۰۵۱
تلفن دفتر نشر: ۶۶۹۶۹۶۲۰

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸
است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف (ناشر) نشر یا
بخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

WWW.JAMEESHENASAN.COM
Email: RaveshP20@gmail.com
Email: sociologists15@gmail.com

فهرست

پیشگفتار.....	۱۵
فصل اول کلیات.....	۱۷
روش مطالعات تطبیقی در آموزش و پرورش از دیدگاه نیکلاس هنز.....	۱۸
مبانی نظری مشارکت.....	۲۰
مفهوم مشارکت.....	۲۱
نتایج مثبت مشارکت.....	۲۲
مبانی فلسفی و دینی مشارکت.....	۲۳
مبانی جامعه‌شناختی مشارکت.....	۲۴
مبانی روان‌شناختی مشارکت.....	۲۴
مبانی سیاسی مشارکت.....	۲۵
مبانی مدیریتی مشارکت.....	۲۶
مبانی اقتصادی مشارکت.....	۲۶
برنامه‌ریزی مشارکتی در آموزش و پرورش.....	۲۷
ضرورت برنامه‌ریزی مشارکتی در آموزش و پرورش.....	۲۷
علل انتخاب کشورهای مورد مطالعه در این پژوهش.....	۲۸
فصل دوم انگلستان.....	۳۱
اوضاع جغرافیایی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی.....	۳۱
جمعیت.....	۳۲
زبان، خط.....	۳۳

۳۳.....	مذهب.....
۳۴.....	خصلت‌ها و ویژگی‌های فرهنگی.....
۳۶.....	اقتصاد، صناعت.....
۳۹.....	فلاحت.....
۴۰.....	اشتغال.....
۴۱.....	حکومت و تشکیلات سیاسی.....
۴۳.....	ساختار اداری و هدف‌ها و اصول کلی نظام آموزش و پرورش انگلستان.....
۴۳.....	اهداف اروپا برای سال ۲۰۱۰.....
۴۴.....	نتیجه‌گیری:.....
۴۴.....	منابع.....
۴۴.....	مشارکت اولیا در مدارس انگلستان.....
۴۵.....	پیشینه‌ی اداره‌ی آموزش و پرورش و مشارکت اولیا در انگلستان و ویلز.....
۴۷.....	منابع مالی آموزش و پرورش و مشارکت‌های اولیا.....
۴۹.....	مدرسه‌های خصوصی و کمک‌اولیا.....
۵۲.....	مشارکت بخش خصوصی در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.....
۵۲.....	آموزش عملی در محیط کار، ویژگی‌های آن و نقش اولیای دانش‌آموزان.....
۵۴.....	توجیه اقتصادی و مشارکت اولیای دانش‌آموزان.....
۵۵.....	مدارس غیرانتفاعی مستقل و مشارکت اولیا.....
۵۵.....	مدارس مستقل خصوصی و مشارکت اولیا.....
۵۶.....	شورای برنامه‌ریزی و امتحانات مدارس و مشارکت اولیا.....
۵۸.....	اوقات هفتگی حضور دانش‌آموزان در مدارس و مشارکت اولیا در این برنامه‌ریزی.....
۵۹.....	تربیت معلم و مشارکت اولیا.....
۶۱.....	فصل سوم ژاپن.....
۶۱.....	اوضاع جغرافیایی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی.....
۶۱.....	جمعیت.....
۶۲.....	زبان و خط.....
۶۳.....	مذهب.....

۶۴.....	آیین شینتو:
۶۴.....	آیین بودا:
۶۵.....	تولید ناخالص ملی.....
۶۶.....	... اقتصاد، صناعت و فلاحات.....
۶۷.....	حکومت و تشکیلات سیاسی.....
۶۷.....	ویژگی های مردم ژاپن.....
۶۹.....	تربیت معلم و مشارکت اولیای مدرسه.....
۷۰.....	مشارکت اولیاء در مدارس ژاپن.....
۷۰.....	پیشینه ی مشارکت اولیاء در آموزش و پرورش.....
۷۱.....	مشارکت اولیا در بخش خصوصی آموزش و پرورش.....
۷۱.....	تأمین منابع مالی آموزش و پرورش و مشارکت های اولیا.....
۷۶.....	سهم هزینه های آموزشی از درآمد ملی و بودجه عمومی.....
۷۷.....	توزیع هزینه های آموزشی به تفکیک نوع منابع.....
۷۷.....	سایر منابع مالی و اعتبارات آموزش و پرورش.....
۸۰.....	آموزش فنی و حرفه ای و بخش خصوصی.....
۸۱.....	همکاری های دولت مرکزی و مسؤولان محلی و اولیا در امور آموزش و پرورش.....
۸۱.....	همکاری دولت با بخش خصوصی و شهریه توسط اولیا.....
۸۲.....	هیأت های آموزشی و مشارکت اولیا.....
۸۳.....	نقش شوراها و انجمن اولیا و مربیان در امور آموزش و پرورش.....
۸۴.....	مشارکت وزارتخانه و نهادهای دیگر.....
۸۴.....	فعالیت های ویژه ی شاگردان.....
۸۵.....	انجمن اولیا و مربیان در ژاپن.....
۸۶.....	عدم تمرکز و مشارکت اولیا.....
۸۶.....	نقش والدین در آموزش و پرورش.....
۸۸.....	بخش خصوصی و آموزش و پرورش ژاپن.....
۸۹.....	مدرسه های خصوصی.....
۹۱.....	علل انتخاب مدارس خصوصی از نظر والدین.....

۹۳	فصل چهارم کشور هندوستان.....
۹۳	اوضاع جغرافیایی - اجتماعی - سیاسی، اقتصادی .....
۹۳	مساحت و جمعیت .....
۹۳	تاریخ .....
۹۴	فتوحات اسلامی .....
۹۴	ماهاتما گاندی .....
۹۶	سیاست .....
۹۷	نظام قضائی .....
۹۸	موقعیت استراتژیک .....
۹۹	اقتصاد هند .....
۱۰۰	انرژی .....
۱۰۰	کشاورزی .....
۱۰۱	تقسیمات کشوری .....
۱۰۱	استان‌های هند .....
۱۰۲	جغرافیا .....
۱۰۲	مردم .....
۱۰۳	تعطیلات رسمی .....
۱۰۴	جایگاه آموزش و دانش در هندوستان .....
۱۰۵	مدیریت آموزشی - فرهنگی و پژوهشی در هندوستان .....
۱۰۵	تحول در آموزش و پرورش هندوستان .....
۱۰۶	خطوط اساسی برنامه آموزش و پرورش .....
۱۰۷	آموزش و پرورش هندوستان پس از انقلاب صنعتی .....
۱۰۸	ساختار سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی آموزشی: .....
۱۱۰	مراحل و مقاطع تحصیل در هندوستان: .....
۱۱۰	آموزش پیش دبستانی .....
۱۱۳	مقطع آموزش ابتدایی: .....
۱۱۴	ساختار آموزش ابتدایی (طی سال‌های ۱۹۹۶-۱۹۹۰) .....

۱۱۵.....	پروژه‌های اجرایی:
۱۱۸.....	افزایش نرخ ثبت نام و پیشرفت تحصیلی:
۱۲۰.....	ساختار آموزش متوسطه (طی سال‌های ۱۹۹۶-۱۹۹۰):
۱۲۰.....	ارزبابی آموزشی:
۱۲۴.....	آموزش و پرورش بزرگسالان:
۱۲۵.....	مشارکت اولیا در مدارس هندوستان:
۱۲۵.....	پیشنه مشارکت اولیا در آموزش و پرورش هندوستان:
۱۲۷.....	مشارکت اولیا در بخش خصوصی آموزش و پرورش:
۱۳۱.....	مشارکت اولیا در مدارس خصوصی وابسته به نهادهای دینی:
۱۳۳.....	مدارس وابسته به شرکت‌ها، کارخانجات، افراد حقیقی و نحوه مشارکت اولیا در آنان:
۱۳۵.....	نقش مشارکت اولیا و مدارس خصوصی در زمینه آموزش فنی و حرفه‌ای:
۱۳۸.....	مشارکت اقتصادی اولیا در مدرسه:
۱۴۰.....	مشارکت اولیا در زمینه ساخت فضای آموزشی:
۱۴۲.....	مشارکت اولیا در قالب مدارس غیرانتفاعی:
۱۴۲.....	مدارس مستقل خصوصی و مشارکت اولیا:
۱۴۳.....	مشارکت اولیا در برنامه‌ریزی گذاران اوقات فراغت دانش‌آموزان:
۱۴۴.....	مشارکت اولیا در تامین کتب درسی مدرسه:
۱۴۵.....	کتابخانه مدارس و مشارکت اولیا:
۱۴۶.....	فعالیت‌های ورزشی و مشارکت اولیا:
۱۴۷.....	آموزش عملی در محیط کار و مشارکت اولیا:
۱۴۸.....	مشارکت اولیا در پیشرفت تحصیلی - تربیتی دانش‌آموزان:
۱۴۹.....	مقایسه مشارکت اولیا در مقاطع مختلف تحصیلی:
۱۴۹.....	انجمن اولیا و مربیان بستر مبارزه با بی‌سوادی:
۱۵۰.....	انجمن اولیا و مربیان و آموزش بهداشت:
۱۵۱.....	روش‌های انتخاب انجمن اولیا و مربیان:
۱۵۳.....	فصل پنجم مالزی
۱۵۳.....	اوضاع جغرافیایی - اجتماعی - سیاسی - اقتصادی:

۱۵۳.....	زبان و خط
۱۵۴.....	ایالات مالزی
۱۵۴.....	ایالات شبه جزیره مالزی یا مالزی غربی
۱۵۵.....	ایالت مالزی شرقی
۱۵۶.....	خصوصیات ویژه اجتماعی
۱۵۷.....	موقعیت جغرافیایی
۱۵۸.....	وضعیت آب و هوایی مالزی
۱۵۸.....	مالزی غربی
۱۵۹.....	سابقه تاریخی
۱۵۹.....	تأثیرات هندو- بودایی
۱۵۹.....	ورود اسلام
۱۶۰.....	مالزی غربی
۱۶۱.....	مالزی شرقی
۱۶۱.....	سیر تحولات فرهنگی
۱۶۲.....	اقتصاد
۱۶۴.....	تاریخ آموزش و پرورش مالزی
۱۶۴.....	خطوط کلی آموزش و پرورش مالزی
۱۶۵.....	ساختار آموزش و پرورش مالزی:
۱۶۶.....	دوره پیش دبستانی:
۱۶۹.....	آموزش ابتدایی
۱۷۱.....	آموزش متوسطه:
۱۷۳.....	تربیت معلم
۱۷۴.....	آموزش از راه دور
۱۷۵.....	مدرسه خلاق و هوش مدار:
۱۷۷.....	مشارکت اولیا در مدارس مالزی
۱۷۷.....	پیشینه مشارکت اولیا در آموزش و پرورش مالزی:
۱۷۸.....	جایگاه انجمن اولیا و مربیان در آموزش و پرورش مالزی:

۱۷۹.....	مشارکت اولیا در آموزش و پرورش مالزی:
۱۸۰.....	مشارکت والدین در تدوین کتب درسی:
۱۸۱.....	ساعات تدریس هفتگی و مشارکت اولیا:
۱۸۱.....	مدارس خصوصی وابسته به مراکز مذهبی و مشارکت اولیا:
۱۸۳.....	انجمن اولیا و مربیان و فعالیت‌های اجتماعی:
۱۸۴.....	مشارکت مراکز تولیدی و تجاری در آموزش و پرورش:
۱۸۶.....	مشارکت اولیا در آموزش فنی و حرفه‌ای:
۱۸۷.....	سازمان، حدود اختیارات و میزان مشارکت اولیا و مقامات محلی در آموزش و پرورش مالزی:
۱۸۹.....	مشارکت اولیا در فعالیت‌های تربیتی مدرسه:
۱۹۰.....	رابطه هیئت امنای مدارس و انجمن اولیا و مربیان:
۱۹۳.....	مشارکت اولیا در انتخاب مدیر مدرسه:
۱۹۴.....	آموزش خانواده و انجمن اولیا و مربیان:
۱۹۶.....	مشارکت انجمن اولیا و مربیان در سوادآموزی بزرگسالان:
۱۹۸.....	مشارکت اولیا در ساخت، تعمیر و تجهیز مدارس:
۱۹۹.....	مشارکت انجمن اولیا و مربیان مدارس در گسترش IT:

فصل ششم ایران ۲۰۳.....

۲۰۳.....	فصل اول: تاریخ آموزش و پرورش ایران
۲۱۰.....	فصل دوم: سازمان اداری و اجرایی آموزش و پرورش
۲۱۲.....	اهداف و وظایف کنونی وزارت آموزش و پرورش و اختیارات قانونی آن
۲۱۵.....	اهداف و وظایف کنونی شورای عالی آموزش و پرورش و اختیارات قانونی آن
۲۱۷.....	سازمان و تشکیلات آموزش و پرورش در استان، شهرستان و نمایندگی
۲۱۷.....	اهداف و وظایف آموزش و پرورش در استان
۲۱۸.....	اهداف و وظایف آموزش و پرورش در شهرستان
۲۱۸.....	اهداف و وظایف آموزش و پرورش در نمایندگی
۲۱۸.....	سازمان و تشکیلات شوراهای آموزش و پرورش
۲۱۹.....	مدیریت و اداره‌ی مدارس

۲۲۰.....	اهم مسائل کنونی سازمان آموزش و پرورش و ارائه‌ی راهکارهایی برای آن
۲۲۳.....	فصل ۳: مراحل آموزش.....
۲۲۳.....	آموزش پیش از دبستان (دوره‌ی آمادگی).....
۲۲۳.....	اهداف آموزش و پرورش در دوره‌ی پیش از دبستان.....
۲۲۵.....	آموزش همگانی.....
۲۲۵.....	آموزش در دوره‌ی ابتدایی.....
۲۲۶.....	اهداف آموزش و پرورش دوره‌ی ابتدایی.....
۲۲۷.....	اهداف مرحله‌ی اول دوره‌ی ابتدایی.....
۲۲۸.....	اهداف مرحله‌ی دوم دوره‌ی ابتدایی.....
۲۲۹.....	آموزش در دوره‌ی راهنمایی تحصیلی.....
۲۲۹.....	اهمیت و ضرورت آموزش و پرورش دوره‌ی راهنمایی تحصیلی.....
۲۳۱.....	اهداف آموزش و پرورش در دوره‌ی راهنمایی تحصیلی.....
۲۳۲.....	مواد درسی دوره‌ی راهنمایی تحصیلی.....
۲۳۴.....	آموزش در دوره‌ی متوسطه.....
۲۳۵.....	اهداف کلی آموزش و پرورش در دوره‌ی متوسطه.....
۲۳۶.....	مشارکت اولیا در مدارس ایران.....
۲۳۶.....	تاریخچه‌ی همیاری اولیا در امور آموزش و پرورش.....
۲۳۷.....	مشارکت اولیا در نهادهای آموزشی دوره‌ی اسلامی.....
۲۴۰.....	قانونی شدن تأسیس مدارس و مشارکت در چارچوب قانون.....
۲۴۱.....	شوراهای آموزش و پرورش و مدارس غیرانتفاعی.....
۲۴۱.....	صورت‌های مختلف مشارکت‌های کنونی اولیا.....
۲۴۲.....	انجمن اولیا و مربیان.....
۲۴۲.....	زمینه مشارکت اولیا و مربیان در آموزش و پرورش.....
۲۴۳.....	اهداف مشارکت اولیا و مربیان در آموزش و پرورش.....
۲۴۴.....	ابعاد مشارکت اولیا و مربیان.....
۲۴۵.....	معاونت مشارکت‌های مردمی سازمان‌نوسازی، توسعه و تجهیزات مدارس کشور.....
۲۴۶.....	مدارس غیرانتفاعی.....

پیشگفتار

سپاس خدایی را سزااست که جهان هستی را، تجلی گاه حضور خود ساخت و انسان را کاونده رازهای آن. انسانی که از آغاز خلقتش کوشیده، به مدد خرد و دانش خداداد تاریکی های اطرافش را، به روشنایی و آگاهی بدل سازد. و از این راه دانایی اندک خود را با دانایی مطلق گره بزند و به آرامش برسد. آرامیش که در بستر عشق با یاری عقل نمود پیدا می کند.

به یقین زیباترین رهیعه الهی به انسان خرد و دانایی است و زینده ترین اشتیاق او کاوش و پرسشگری.

اشتیاقی که نیاز به آموختن و آموزاندن را پاسخگوست و آفریننده همه زیبایی های و علمی هنری در فراختای تاریخ که همه آن در ظرف فرهنگ - این گرانبهاترین میراث سده های طولانی و آراسته ترین ارمغان پدران به فرزندان - جای گرفته است.

زیبایی هایی که قابل ارج است و حرمت و در هر دیار، آمیخته به روی و رنگ مردمان آن. مردمانی که فرهنگ و تعلیم و تربیت را ارزشمند یافتند و مشارکت و همدلی را زمینه ساز آن.

ما نیز بر آن شدیم در این اندک، شمایی از آن بسیار را بنماییم، باشد که در این حلقه همچو عضوی کوچک پذیرفته گردیم و اندکی از خویشتن خویش را بازشناسیم.